XI. évfolyam. Celldömölk 1915 julius 11. 28. szám.

KEMENESALJA

VEGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP

Megjelen minden vasárnap reggel.
Előfizetési ára: Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára darabonként 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
DINKGREVE NÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dinkgreve Nándor könyvnyomdája Celldömölkön
ide intézendők a szellemi részt illető közlemények, hirdetések és mindennemű panaszlevelek.

Piaci tükör.

Járásunk főszolgabirájának a piaci árak maximálására vonatkozó rendelete nagy konsternációt idézett elő a termelők sorában, akiknek szerfelett zokon esett a nekik odiozus rendeletben foglalt árkorlátozás.

Elhisszük, hogy méltán háborodnak fel az ily rendelet intézkedései ellen azok, akik megszokták a zavarosban való halászást s a különleges viszonyok kiaknázását rendszeresen s fokozatosan üzték ugyannyira, hogy kezdetben hétről-hétre, utóbb már ugyszólván napról-napra lelketlenül emelték a terméneyek árait.

De hát ez igy végnélkül nem mehetett; hogy miért nem, ezt ők talán meg sem tudják érteni s csak azok előtt nyilvánvaló, akik az elégületlenkedő készvásárlók forrongó lelkiállapotáról maguknak meggyőződést szereztek.

Az emlitett rendelet tartalmát sokan már a csütörtöki hetivásár előtt ismerték s ezért áruikat be sem hozták eladás végett. Viszont közönségünk tömegesen tódult ki a piacra, hogy szükségletét a redukált árak mellett beszerezze.

Ez volt tehát oka annak, hogy a vásárlók a csekély árumennyiséget valósággal megrohanták s nagy tülekedés között iparkodtak maguknak élelmicikkekről gondoskodni. A legtöbb vásárló mindazonáltal üres kosárral tért vissza otthonába, nemcsak azért, mert nem kapott árut, de azért is, mert egyesek az elárusitók összes portékáját lefoglalták a maguk számára.

Ezek ellen aztán általános volt a felzudulás, sőt azok ellen is, akik a rendeletet ugy játszották ki, hogy házakhoz vitték be készletüket s ott adták el, még a mult héten domináló árért.

Hogy a szitkok és átkok özönével árasztották el őket, de a jövedelemben duskálkodó faji jelleggel biró vásárlókat is, ennek lépten-nyomon fültanui voltunk.

A csütörtöki látvány tulajdonképpen az izgalmas hangulat szülte apróbb epizódok sorozatából állott, melyekből főként egy kosár tojás és egy kosár burgonya története nyujtott épületes jelenetet. Nem helyeseljük bár a történteket, de okulásra és elrettentésül alkalmas például szolgálnak a tovább is uzsoráskodni akaróknak.

A nélkülözők érdekében most már minden eszközzel oda kell hatni, hogy a rendeletnek érvény szerezteessék, mert se szeri, se száma a kijátszásra irányuló eseteknek. Ez pedig ugy érhető el, ha hatóságunk figyelme kiterjed az egész járás községeire, ahol a körmönfontság ezernyi faja szülemlik. Arra számit ugyanis a termelő, hogy a tyukász, aki külföldre szállitás céljából minden áron megveszi a baromfit és a tojást, ezentul is szabadon tevékenykedik az itthon nélkülözők rovására. Szigoru kötelességérzettől legyenek áthatva községi- és körjegyzőink akkor, midőn ellenőrzést gyakorolnak, nemkülönben a csendőrség is, amely leginkább szemmeltarthatja a tyukászok manipulációit. Hogy ez utóbbiak mint segitik elő a nehéz viszonyok közé jutott haza lakosságának nyomorba jutását, illustris példa rá az a körülmény, hogy ez év junius havában csupán csak Berlinbe 150 vaggon tojást szállitottak ki.

Még egy szomoru tényt kell itt a nyilvánosság előtt leszögeznünk, amely vérszöktető módon tesz tanubizonyságot az élelmiszeruzsora tulkapásairól.

A piacról üres kosárral hazatérő vásárló anyát éhező gyermekek rohanják meg reggeliért.

Ámde nincs tej! Nem hozott a tejes.

Talán a szomszéd kisegit. De oda sem vitt a tejesasszony. Ez igy történt utcahosszat és városszerte.

Világos tehát, hogy a termelők titkos, egymásközött történt előzetes megbeszélés alapján szüntették be a tejszállitást előzetes bejelentés nélkül.

Füzzünk-e ehhez a minősithetetlen eljáráshoz kommentárt?

Fejtegessük-e, rámutassunk-e ekkora lelketlenségre, amelynek következménye árlatlan csecsemők és apró gyermekek kiéheztetésére vezet? Világos a termelők célja, amely nem volt más, mint hirtelen sakkbaszoritása a szülőknek és kényszeritése arra, hogy ha nem akarják magukat 200 koronára megbüntettetni, vagy 15 napra elzáratni, az ő érdekükben interveniáljanak a főszolgabirónál, hogy ők tovább is, szabadon uzsoráskodjanak.

Krisztus urunknak nem volt világi hatalma ahhoz, hogy a minden emberi érzésből kiyetkőzött lelketlen kufárokat kiüzze a templomból, de az erkölcsi erő mégis hatást tudott gyakorolni rájuk, a lelkiismeret szava el tudta hitetni velük, hogy ember olyant, amit ők cselekedtek, még sem engedhet meg magának.

Tejtermelőink és szállitóink nagyobb része nagybirtokos és nagybérlő. Ez utóbbiak, tudvalevő, még a jó olcsó világban szerezték a bérletet s igy nekik ez a potom-olcsó bérlet termi most a 2—3-szoros értékre emelkedett gabonát. Ezen a csaknem ingyen birtokon nevelik és táplálják azt az egyébként 200—300 koronás marhát, melyeknek állományából most darabonként 1500—2000 koronákat raknak zsebre. Eddig mindig azt hangoztatták, hogy az uzsora látszatát elháritsák magukról, hogy drága a napszám s hogy a munkásoknak bér fejében 5—6 koronát kell fizetniök. Segitve van most már ezen a bajon is, mert ingyen munkás végzi a földmüvelést, a foglyok, akiknek naponként csupán a teljesitmény fokozására szolgáló 10, usque 20 fillért kell fizetni, ha ugy tetszik. De ezt is megvonhatják a nagybirtokos és nagybérlő urak tőlük, sőt az élelmezés költségeit is megtéritik nekik a kormány.

Vajjon ez a körülmény elég ok-e már arra, hogy a tej árát 4 fillérrel leszállitsák és a háboru következményeit sinylő nép helyzetén némileg enyhitsenek?

Mig ezek felett elmélkedünk, tejeskocsik dübörgése veri fel az utcák csendjét. Megtört a tejsztrájk, ami bizonyitéka annak, hogy a termelőkre nézve, mégis csak jövedelmezőbb a szállitás, mint a tejsavanyitás mestersége.

Ismerjük, pénzünk csábhatását s igy nem maradhatott el azok behódolása, akik 48 óra alatt, igen okosan, rájöttek arra, hogy rajtuk kivül is léteznek még hézagpótló tényezők.

Az ifjuság katonai nevelése.

Évek hosszu sora óta igyekszik a közoktatásügyi kormány az ifjakat a katonai kiképzésre testileg előkésziteni.

A nehéz időkben, amelyeken most hazánk és vele együtt mi is átesünk, mindinkább gyökeret ver az a meggyőződés, hogy minél korábban kell a

férfiifiatalságot megfelelően előkészíteni azokra a feladatokra, melyek reá a katonasághoz való belépésük után várakoznak.

Különféle oldalról utalnak arra, hogy a cél eléréséhez az eddigi intézkedések nem elegendők és hogy azokon kívül arra is kellene törekedni, hogy az ifjuság testi és ethikai megerősitését szélesebb alapokra kellene fektetni, ha azt akarjuk, hogy a kiképzés sikere a köz javára váljék.

Első sorban általánositani kellene a fiatalság testi kiképzését. Ezzel a kiképzésben részesülő ifjak annak idején képesekké válnának arra, hogy jobban ellentállhatnak a védőkötelezettség fáradalmainak és az azokkal járó testi megerőltetéseknek, másrészt pedig meg volna nekik adva a lehetőség arra, hogy előbb érhessenek az altiszti rangfokozathoz.

Az osztrák landwehr-miniszter ez irányban már lépéseket is tett: figyelmeztette a 16-dik életévüket betöltött ifjakat, hogy az iskolákban tartandó katonai gyakorlatokban készségesen és buzgón vegyenek részt. Azoknak az ifjaknak, kik már elhagyták az iskolát, megfelelő szervezetek fognak alkalmat nyujtani a katonai kiképzésre való előkészületre.

A miniszter egyuttal megfelelő utasitást küldött az iskolai hatóságoknak, intézkedvén, hogy a katonai gyakorlatok mielőbb megkezdethessenek. Figyelmeztete arra is, hogy egyes tanitási tárgyak keretébe alkalmas módon be lehet vonni a katonai rendszer és a haditörténelmi események ismertetését is, annál inkább, mert a tanulók az ilyen oktatást — különösen a mostani háborus időben — élénk érdeklődéssel kisérik.

Az ifjak kiképzését a szabadban, a katonai formák betartásával kell eszközölni. Nagyobbszabásu gyakorlatokhoz több iskola növendékeit kell összevonni és e gyakorlatokra hetenkint két délutánt és azonkivül hónaponkint még egy egész napot kell forditani, különös figyelemmel a lövési gyakorlatokra, és ajánlatos, hogy az ifjaknak vivó-, uszó-, evezési és ezekhez hasonló gyakorlatokra is módot nyujtsanak.

A miniszter szeretné, ha az ifjuság tornatanitók vezetése mellett már most — a nagy vakációk idején — egész napokra terjedő kirándulások alkalmával már megkezdenék a katonai kiképzésre előkészitő gyakorlatokat.

Kétségtelen, hogy az osztrák honvédelmi miniszter rendeletét csakhamar a magyar honvédelmi miniszter hasonló intézkedése fogja követni, mert a monarchia mindkét felének a jövőben is egyaránt szüksége lesz erős, edzett, megfelelően kiképzett katonákra.

A béke biztositékát csak a magunk erejében találhatjuk. Csak ha minden pillanatban készen állunk támadások erőteljes visszaverésére, számithatunk arra, hogy meg nem fognak támadhatni. Erre a védelemre csak kellően kiképzett katonaság alkalmas és ezért kell az ifjuságot idejekorán előkészíteni a katonai szolgálatra.

HIREK.

A tüdőbeteg katonákért.

Seregeink diadalmas szarnyon repülnek előre s az öröm ünnepi pillanataiban már szinte elfelejtjük azokat a téli borzalmakat, amelyeket hős katonainknak el kellett viselniök, mikor a Kárpátok élein védelmezték a haza földjét. A sok fagyott lábu hős nyomorusága és szörnyü szenvedése beszél idehaza a téli hadjárat rémségeiről, de se a sajtóban, se a nyilvánosság előtt lefolyt mozgalmakban nem esett szó arról, hogy a téli harcterekről hány hős került vissza *a tüdővész romboló csirájával mellében.* A hadikórházakban ápolás alá került betegek legnagyobb számát tüdőbetegek tették ki s a haboru továbbmenőleg is egyre produkálja a tuberkulotikus betegeket.

Tudvalevő, hogy a tüdővész gyógyitására speciális gyógyitó intézetek, szanatoriumok szükségesek. Nagy szövetségesünk, Németország már a béke évtizedei alatt több mint száz szanatoriumot létesitett, ugy hogy Németországban a tüdővészes katonák gyógykezelése nem okoz gondot. Minálunk e téren még nagyon kezdetlegesek az állapotok, négy szanatorium van mindössze Magyarországon, amely tüdőbetegek gyógyitásával foglalkozik. Ezekben ma nagyobbrészt tüdőbeteg katonák kezeltetnek.

A rendkivül nagy számu tuberkulotikus esettel szemben nagyon kevés az ilyen speciális rendeltetésü intézmény és a hadügyminiszterium már tárgyalásokat is kezdett egy tüdővész ellen védekező társadalmi egyesülettel, a József Kir. Herceg Szanatorium Egyesülettel, hogy katonai támogatással tüdőbeteg gyógyitó intézményeket létesitsen a harctéri tüdőbetegek részére.

A tüdővésznek, mint fertőző betegségnek a katonák közt való terjedése azonban erősen érinti a rokkantkérdést is, mert a tüdőbeteg hősök közül sokan válnak rokkantakká. Ezeknek gyógyitása és megmentése talán fontosabb, mint a rokkantkérdésnek sok más problémája, miután ez a kérdés a tüdővésznek, mint népbetegségnek mindig aktuális kérdésével kapcsolatos. A harctérről tüdőbetegen visszatérő hősök uj gócai a tuberkulózisnak. Feltétlenül el kell helyezni tehát a tüdőbeteg katonákat a megfelelő gyógyitó intézetekben. Ez egyrészt kötelességünk azon nagy áldozattal szemben, amelyet hazájuk ügyének hoztak; másrészt védekezés abban az irányban is, hogy ne terjesszék maguk körül a tuberkulózist. Ha a tüdővészes katonák visszatérnek családjuk körébe, vagy előbbi munkakörükbe anélkül, hogy teljesen meggyógyultak volna, a tüdővészes fertőzések egész láncolatának lesznek kezdő láncszemei.

A József Kir. Herceg Szanatorium Egyesület mint tüdővész ellen védekező országos szervezet azt tüzte maga elé feladatul, hogy tüdőbeteg rokkant katonák részére gyógyitó intézeteket emel s erre a célra adománygyüjtést indit. A háboru szerencsétlen tüdőbeteg áldozatai már siralmas feljajdulásokban kérik megmentésüket. Szivet renditők a hősök jajkiáltásai! A nemzetnek, az ország közönségének kötelessége, hogy segitő kezet nyujtson feléjük. Gondolja meg mindenki, hogy nemcsak a szenvedő hősökről van szó, — ami mementonak egymagában is elég, — hanem mindannyiunk egészségéről, családjaink, egész társadalmunk biztonságáról. A tüdőbeteg rokkant katonák megmentése tehát a nemzet egészséges jövendőjének nagy kérdése és mindenkinek kötelességévé teszi, hogy tehetsége szerint áldozzon a szent célra.

Az egyesület kéri, hogy a nagylelkü, adakozók adományaikat, legyenek azok akár csak fillérnyiek is, a József Kir. Herceg Szanatorium Egyesület központjába (Budapest IV. Sütő-utca 2.) küldjék.

—

Békássy Ferenc hősi halála.

Vármegyénk főispánjának dr. Békássy Istvánnak nemesen érző atyai szivét elboritotta a legsajgóbb fájdalom szomoru fátyola, mely nem enged áthatolni magán egy, a hős fiu visszontláthatására vezető parányi reménysugarat sem. Jelentéktelennek látszó pár rideg szó foglalta magában azt a lesujtó hirt, ami egy drága életnek örökre való kimulását jelezte, amely szivek dobogását szünteti meg pár pillanatra, keserü könnyeket fakaszt és tagokat merevit meg, a hős Békássy Ferenc szüleiét és testvéreiét. A szerető szivek sajgása, mint ezuttal is, csak fogalom marad az érzelmek világában s ez kinoz és gyötör, hogy uj öröm sarjadzék belőle, majdan, idővel. Ott verzett el a 23 éves dalia határunk szélében, Bukovina hegyei közt, Dobrovitz mellett, viruló életének legnapsütötte tavaszán, midőn ádáz ellenségeink között ő maga is a halált osztotta. Isten bölcs akaratából történt, hogy ő is részese legyen annak a hazának naggyá és boldoggá tételében, amelyben a Békássy-családfa öröklétü tölggyé fejlődik.

III. Lajos bajor király kitüntetése. Müncheni levelezőnk jelentette, hogy a bajor király az osztrák és magyar főhadiszállásról való visszatérése után a német főhadiszálláson meglátogatta II. Vilmos császárt. A császár arra kérte a királyt, hogy a bajor csapatok kitünő teljesitményeinek elismeréséül fogadja el a porosz tábornagyi rangot. A királyt nagyon megörvendeztette a megtisztelés és eleget tett a császár kivánságának.

Tanárok hazafias munkálkodása. A vallás és közoktatásügyi miniszter rendeletet bocsátott ki a középiskolai tanárok szünidei munkásságáról. Fölkéri a középiskolai tanárság minden egyes tagját, a nagyszünidei hónapokban tőle telhetően igyekezzék tudását és munkaerejét a haza javára értékesiteni. A miniszter a munkakört nem jelöli meg, hanem azon kivánságát fejezi ki, hogy igyekezzék mindenki tehetségének és hajlamának megfelelő helyen szolgálatait fölajánlani s a közügyekben minél buzgóbban és eredményesen munkálkodni.

Nők az aratási munkában. A vármegye alispánja utasitotta a járási főszolgabirákat, hirdessék ki a legkiterjedtebb módon azonnal, hogy a földmivelésügyi miniszter távirati rendeletében fölhatalmazást adott arra, hogy aratási, hordási, cséplési munkálatok elvégzésére 18 évtől 50 évig mindenki, igy a nők is kirendelhetők közerőként. A férfiak a fogatosok közmunka ereje nemcsak az illető községben, de a szomszédos járás területére bármely községbe, a nők pedig a szomszédos község területére rendelhetők ki a gazdasági munka elvégzésére.

Nunkovics Dénes hősi halált halt. Nunkovics Dénes magyargencsi földbirtokos hasonnevű 23 éves gazdász fia, a pápai 7. honvédhuszár-ezred hadaprodja junius hó 5-én a bukovinai Dobrovitz mellett hősi halált halt. Tetemét ideiglenesen a boján-tzuki temetőben helyezték el, ahonnan szülei haza fogják szállitani s a családi sirboltban helyezik örök nyugalomra. Megnyugtatásul szolgáljon a gyászoló szülőknek, hogy szeretett fiuk az ujja születendő hazáért dicsően vérzett el s ezért az egész nemzet fog örök időkön át kegyeletével adózni.

Éppen 121 éve, hogy julius 9 dike és szept. 6-dika közt Varsót a porosz hiába ostromolta; most azonban reményünk szerint éppen ez alatt az idő alatt fogja azt szövetségesünk birtokába venni. Ha ez sikerült, nemcsak a szász és porosz vitézek szerzik vissza egykori tulajdonukat, hanem az esetleg ott küzdő magyar harcosok közt is leirhatatlan örömet fog kelteni, mikor a Palota-téren a 20 méteres márványoszlop tetején álló Zsigmond magyar és lengyel király szobrát majd megpillanthatják.

A hadseregfőparancsnokság a hadügyminisztériummal egyetértőleg elrendelte, hogy mindazok a katonak, akik sebesülésük dacára fegyvereiket a rajvonalból a legközelebbi tábori vagy tartalék-korházig visszahozzák, pénzbeli jutalomban részesitendők. Ezen pénzbeli jutalom, ha a sebesült szuronnyal együtt hozza vissza fegyverét: 10 K, ha szuronynélkül ugy 8 K. Ez összegeket az a tábori, vagy tartalékkórház fizeti ki, ahová a sebesült fegyverét visszahozta.

Ármegállapitás. Mult számunkban közöltük, hogy a czeildömölki járás területére a főszolgabirói hivatal az egyes élelmi cikkekre mily árakat szabott meg. A mult-csütörtökön a hetivásár alkalmával részint mulattató, részint bosszantó eseményeknek voltunk szem- és fülitanui. Volt tojás- és burgonyaszákok kiöntése, összetiprása, karomkodás, piszkolódás »kofa-nyelven« elég volt hallható, melyekből — mint halljuk — néhány eset birósági beavatkozást is von maga után. Tejszükséglet is állott be. Persze: 28 fillér helyett most 24 fillérért kellene adni literjét s a tejtermelők inkább szállittatják más járásokba és városokba. Most meg csak a husárak megszabása volna hátra! Bizunk benne, hogy főszolgabirónk mindenre kiterjedő figyelme erre nézve is csak tud és fog valami módot találni, valamint arra is, hogy a járás területéről — mint az ország akármely járásában is megvan — élelmi cikket kivinni az illetékes községi elöljáróságok felelősségének terhe alatt ne lehessen. Igy azután valahogy csak megküzdünk a dragasággal!

A fölmentettek ujbol való fölülvizsgálata. Elrendeltetett, hogy a szolgálat alól fölmentett legénységi állományu egyének, ha ujból fölülvizsgáló-bizottság elé volnának állitandók, csak akkor vizsgalandók fölül, ha fölmentésök a hadjárat folyama alatt megszünik.

A rokkantak gyámolitása. Vármegyénk törvényhatósága széleskörü akciót inditott a rokkant katonák és hozzatartozóinak védelmére, melynek feladata az leend, hogy a támogatásra szoruló rokkant hősök jövőjéről gondoskodjék. Folyó hó 7-én tartotta e végből a Vasvármegyei Vöröskereszt Egyesület rendes választmányi ülését, melyen intézkedés történt az intézmény megvalósitása iránt. A rokkantválasztmány tagjaiul megválasztattak városunkból: Hollósi Rupert apát és Nagy Sándor ev. lelkész; Jánoshazáról: dukai Takach Ferenc kamarás, földbirtokos és Fangh József erdőmérnök. Járásunkra nézve rokkantgyámma Böjtös János nyug. ev. lelkész választatott meg.

Német példára a hadi allapotra való tekintettel, a husfogyasztás redukálása és közvetvé a közelelmezés biztositása szempontjából a magyar kormány rendeletet adott ki, mely szerint a marhahust, borjuhust és sertéshust a hét két napján és pedig kedden és pénteken akár nagyban akár kicsinyben (adagokban) árusitani vagy egyébként forgalomba hozni a hadiszolgáltatásról szóló törvény értelmében a következmények terhe alatt tilos. Ugyanezen napokon tilos a fogadókban, vendeglőkben, egyleti jellegü és más étkezőhelyeken az emlitett husnemüekből előállitott ételeket kiszolgáltatni. Ez a tilalom azonban nem vonatkozik a husiparban előállitott olyan »álloképes« huskészitményekre, melyeknek előállitása hosszabb időt igényel és fogyasztása hosszabb időn át történik, nem vonatkozik továbbá a szarvasmarha, borju és sertés levágásából nyert és emberi táplálkozásra alkalmas melléktermények re. A kormányrendelet julius 8 dikán lépett érvénybe.

A sebesülteknek. A czelidömölki korházak és vasuti ülitő-allomás részére az utobbi héten a következő adományok érkeztek: A vasuti ülitő-allomás részére a szükséges kenyeret Wallenstein Károlyné sütette meg. Gyömörey György (Inta) naponta 10 liter tej, Klein Vilmos (Czeldömölk) naponta 10 liter tej, Bán János (Czeldömölk) 25 koronát. *Hadikórháznak:* Vönöczk község 1 gummiparna. Rosenberger Miksáné mindennap 2 liter tej, Kláffl Gyula mindennap 10 üveg szódaviz.

Steckenpferd-liliomtejszappan

Bergmann & Co. céglöl Tetschen a Elbe.

Egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedésének örvend szeplő ellen való elismert hatásánál fogva s a bőr és szépség gondozásában való felülmulhatatlanságáért. Ezernyi elismerőlevél! Sok legnagyobb kitüntetés! Bevásárlásnál óvatosság! Ügyeljen nyomatékosan a Steckenpferd védőjegyre és a cég helyes nevére! Darabja 80 fillérért kapható gyógyszertarakban, drogériákban, illatszerüzletekben stb. Hasonlóképen kitünő Bergmann Manera liliomkrémje (80 fill. 1 tubus.) Kitünő szer női kezek gondozására.

Árverezés a zálogházban. A helybeli hatóságilag engedélyezett zálogházban f. évi augusztus hó 29-én délelőtt 10 órakor elárverezés alá kerülnek mindazon ékszerek és értéktárgyak, melyeknek elhelyezési ideje lejárt s tulajdonosaik sem kiváltásukról, sem meghosszabbitásról nem gondoskodtak. Az árverezés a hatóság közbenjötte mellett tártatik meg.

Egy hősünk halála. Novák Imre 32 éves papóczi gazdálkodó, 18. honvéd-zredbeli gyalogos, aki a karpati harcokat végigküzdötte, sulyos betegségbe esett a helybeli hadikórházban tüdőgümőkór következtében f. hó 5-én elhunyt. Hozzátartozói a megboldogultat hazaszallitották Pápóczra s ott az egész község részvétele mellett örök nyugalomra helyezték. Temetésén Rozmann József plébános szivetindito bucsubeszédet tartott, bajtársai nevében pedig Mező Ármin bucsuztatta el hősünket, aki a sebesültek egy részével szintén jelen volt a végtisztesség megadásánál. Koporsójára a Hadikórház és Vöröskereszt is helyezett koszorut.

Őrszolgálatra alkalmas népfölkelők. Jövőben a népfölkelési szemléknél alkalmasnak osztályozott III. osztályu népfölkelők közül azok, akik a tényleges szolgálatra való bevonulásukkor fegyveres szolgálatra nem találtatnak alkalmasoknak, de a csekélyebb követelményeket támasztó és a mögöttes országrészekben teljesitendő őrszolgálatra alkalmasak, nem fognak szabadságoltatni, hanem őrszolgálatra képeztetnek ki.

Kuropatkin muszka tábornok az orosz-japán háboru után — hadügyminiszteri jelentés alakjában — hat köteles emlékiratot bocsátott a világ rendelkezésére, melyben a következőket is olvastuk: »Sokszor hallottuk azt a mondást, hogy a francia-német háborut a porosz iskolamesterek nyerték meg, ám ez a képletes beszéd a valóságban igy szól: a franciakat nem a német katonak verték meg, hanem megverte a német nép, mely összeolvadt a mi hadseregével s ugy fiait, mint egész kulturalis, erkölcsi és gazdasági erejét a hadsereg céljara forditotta. Ez a kapocs nem volt meg III. Napoleon, a francia hadsereg és a francia nép között, — ezért kaptak ki a franciák. A német nép ellen nem Francia ország küzdött, csak a császári francia hadsereg«.

A gabonaüzlet jutalékára nézve a Haditermény Részvénytársaság hir szerint azt a határozatot hozta, hogy az árugyüjtéssel megbizott közvetitő gabonakereskedőnek a következő iaszonrészesedéshez juttatja: A bizományi dij mázsánként 1 korona lesz, vagyis a részvénytársaság a kereskedelem javara, mintegyötven hatvan millió korona proviziót enged at. Huszezer kereskedőt veve számitásba, 2500—3000 korona jutanek részesedés fog jutni. A buza-, rozs-, arpa- és zabtermés ugyanis megfogja közelitni az idén a száz millió mázsát és ennek körülbelül a felét 900 millió korona értékü buzát, 210 millió értékü rozsot és 240 millió értékü arpát és mintegy 300 millió értékü zabot, összesen mintegy 1 600 millió korona nettó értékben fogja a Haditermény Részvénytársaság közvetiteni.

A Sághegyen termésseel együtt azonnal

eladó egy szép szőlő.

Tudakozódni lehet: **özv. Frisch Gusztávnénál,** Czelldömölkön.

Apró hírek. Tormássy Dezsőt, a 83. gyalogezred jeles ezredesét, aki legutóbb Nagybecskereken volt pótkeretparancsnok, a fölülvizsgálat eredményéhez képest mint csapatszolgálatra a hadseregben alkalmatlant, de helyi szolgálatra alkalmast, őfölsége nyugalomba helyezte. — Az igazságügyminiszteriumban már megkezdték az uj moratoriumrendelet előkészítését, amely aug. hó 1 én fog életbelépni. — Prágában a cseh egyetem a minap ünnepelte Husz János halálának 500-dik évfordulóját. — A horvát országgyülést elnapolták. — Az amerikai származásu Becknam basa hosszas betegség után Konstantinápolyban meghalt. A török tengerészet ujjászervezésében igen nagy érdemeket szerzett; két izben Abdul Hamid szultán életét megmentette. — Berlinben a városi tanács megkezdette a fagyasztott hus árusitását, hetenkint kétszer ilymodon konzervált sertést bocsátanak a fogyasztás rendelkezésére, melyből mindenki fejenként és hetenkint egy font hust kaphat. (Csak marhahust és borjuhust tettek állóképessé, valószinüleg sertéshussal is kisérletezni fognak.) — Montenegró anyagi helyzete már hosszu idő óta a lehető legsiralmasabb; adósságai után nem fizeti a a kamatot, pedig az angolok és franciák már ismételve is adtak neki borravalót; Bulgáriának is két és fél millió frankkal tartozik, persze ott sem fizeti a kamatot. — A mult héten sem Czelldömölkön, sem Szombathelyen, sem pedig más helységekben nem lehetett cukrot kapni, vagy csak egy fél kilót. Jóformán a budapesti és a bécsi nagykereskedők spekulálnak. Igazán megdöbbentő jelenségekkel kell találkoznunk.

Fölső-Olaszország szep és gazdag ország. A közel és tavol mult időkben sok-sok vér omlott birtoklásáért. A történelem egyik érdekes epizodja 1796-ban folyt le, midőn a direktorium Bonapartét Fölső Olaszországba küldötte, hogy azt hóditsa meg Franciaország számára. A 30 ezer fényi lerongyolódott francia sereg a tengerpart mentén, a sziklás Appenninek közt állott, a gazdag Piemont 200 ezernyi hadseregével szemben. Nizzába megérkezve, Bonaparte igy szólott katonáihoz: »Bajtársak! E sziklák közt mindent nélkülöztök. Tekintsetek oda a gazdag siksagra, mely labaitoknál terül el. Az a mienk, csak foglaljátok el.« — Minket köz lebbről a fölsőolaszországi hadszinter és ama tartozékai érdekelnek, hol az ellenséges két hadsereg fölvonul és egymás elleneben harcra lép. E hadi terület a lombard velencei siksag s a vele kapcsolatos hegysegek láncolata. Ezek a Nyugati Alpok, északon a Svajci és Osztrák Alpok, keleten Isztria karszt hegyei. A Nyugati Alpok annyiban jöhetnek szoba, hogy magas hágókon at francia segitőcsapatok vonulhatnak az olaszok támogatására. A velünk szomszédos Svajc, mint semleges állam, megbizható és igaz szomszédunk. Annál fontosabb Tirol, Karinthia, Krajna Alpesei és Isztria Kraszt hegyei. E hegytömbök és láncok által képezett völgyek, katlanok és fönsikok alkotják tulajdonképpen a mi hadseregeink fölvonulási területeit és a gerincekkel, kupókkal együtt — megtámadott országunk védővonalaikent szolgálnak. (Valamely hadszintér tanulmanyozasahoz jó térkép és a türelem szükséges kellékek. Az előbbit beszerezheti az utóbbira rászánja magát az olvasó.)

Hajógépipari pálya. A fiumei m. kir. hajógépipari szakiskola befejezte az első tanevet. A mult évben 17 rendes tanulot vettek föl, kik közül 2 olasz és a többi magyar anyanyelvü volt. Biztato jel ez a jövőre nézve. A fölvételhez szükseges képzettseg 6 mi vagy 2 polgari vagy az ipariskola III. osztályának sikeres elvegzése. A szakiskola 4 évfolyamu. A fölvétel augusztus végéig előjegyzés alapján történik. Jó tanulók ösztöndijban részesülnek. A tanév szeptembertől junius végéig tart.

A mezőgazdasági munka és a vasárnapi munkaszünet. A kereskedelemügyi miniszter tudvalevően már a háboru kezdetén fölfüggesztette az ipari munka vasárnapi munkaszünetéről szóló törvény intézkedését. A felfüggesztő rendelet intézkedései a mezőgazdasági munkára ugyan nem terjednek ki, mert erről az 1891. évi XIII. törvénycikk sem intézkedik, de nem szorul bizonyitásra, hogy a tavaszi és nyari szorgos munkálatok idejére éppen olyan megokolt lenne jelenleg a mezőgazdasági munka vasárnapi kötelező szünetelésének felfüggesztése, mint a hogyan ez az ipari és kereskedelmi tevékenység terén szükségessé vált. Mután most összes alkotó elemeivel az egész országra fönnáll a cselédtörvényben megemlitett halaszthatatlan szükség és a fenyegető kár esete, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tanácsa elhatározta, hogy sürgősen felkéri a kormányt, hogy a vasárnapi munka korlátozására a mezőgazdaságban a most érvényes törvényes intézkedést függessze föl a háboru tartamára, termeszetesen a nélkü ozhetetlen, erőtgyüjtő pihenő idő biztositasával. Keri továbbá az O. M. G. E. a pénzügyminisztertől a korcsmak vasarnapi zarvatartasanak elrendelését, továbbá megkeresi a bevett egyhazak főpapjait olyan rendelkezés kibocsátasara, amely a vasárnapi és ünnepi istentiszteletek időpontjat lehetőleg oly módon szabna meg, hogy a vallásos kötelességek gyakorlasa minél kevesebb időt vonjon el a termelőmunkara szükséges időből.

Kiadó: Dinkgreve Nándor.

Alapitva 1804. Alapitva 1804.

HOFFMANN JOZSEF

kávé-nagypörköldéjének iz és zamat tekintetében felülmulhatatlan

PÖRKÖLT KAVEI:

»Udvari keverék«	á K	6·—
»Kolumbus«	á K	4·80
»Kubanus«	á K	4·40

állandóan friss pörkölésben, 1/2, 1/4 és 1/8 kg-os csomagokban kaphatók:

GAYER GYULA

vas és fűszerkeresk. Czelldömölkön

Üzletáthelyezés.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy Czelldömölkön a Kossuth Lajos utcában 31 év óta fennálló

cipész üzletemet

az apátsági székházban levő üzlethelyiségbe (Gayer-féle üzlettel szembe) **helyeztem át.**

Cipőket a legdivatosabb kivitelben, jó anyagból, **jutanyos áron készitek.**

Javitásokat elfogadok.

Cipő-raktáramban női, férfi- és **gyermekcipőkből nagy választék.**

A n. é. közönség további b. pártfogását kérve

kiváló tisztelettel

Kreiner József.

Követelje azonban, hogy szállitoja Önnek csakis **OLLA**-t adjon és ne engedjen magának csekélyebb értékü silány utánzatot, mint »ép oly jót« feldicsérni. Kedvelt minőségek.

1203. sz. »Extrafinom« minőség 6 K
204. sz. »Superfinom« minőség 8 K

Kapható: Dr Bisitzky András gyógyszertárában Czelldömölkön.

KATONÁINK ÉLETMENTŐJE A

„SZANITEC" TETŰPOR

Legbiztosabb szer a kiütéses tifuszt terjesztő ruhatetvek ellen.

Gyógytárakban, drogériákban már mint kész **fábori csomag** (csak a cimet kell rárni) **kapható 1 koronáért.** Kérjünk azonban határozottan **„Szanitec"-port,** mert mint minden jónak, ennek is akadt silány utánzata. Ahol nem volna kapható oda 3 dobozt utánvéttel küld,

Auber gyogytara, Mohacs.

Temetkezési vállalat.

Czelldömölkön a Kossuth Lajos-utcában (Központi kávéház mellett)

temetkezési vállalatot

létesitettem.

Beszerezhetők nálam az összes **temetkezési** cikkek, **diszes érc- és fakoporsók, sirkoszorukból nagy választék.**

Temetéseket a legegyszerübbtől a legdiszesebbekig vállalok.

Ravatal-felállitás megegyezés szerint.

BERECZ LAJOS

asztalos, temetkezési vállalkozó.

Lakás: **Ferenc József-utca.**

Nyomatott Dinkgreve Nándor villanyerőre berendezett könyvnyomdájában, Czelldömölkön.